

Silůvky, 23. 7. 2017, 6. neděle po Trojici
Telecí a PR, 28. 7. 2019, 6. neděle po Trojici

POZDRAV Milost Vám a pokoj od Boha Otce našeho i Pána Ježíše Krista.
INTROIT Ž 19, 8-11
PÍSEŇ 158 Samému Bohu,

VSTUPNÍ MODLITBA

Tobě patříme, Hospodine, Otče, jen tobě za vše vděčíme. Dáváš svému na zlé i dobré a déšť posíláš na spravedlivé i na nespravedlivé. V Kristu jsi zbořil hradbu, která rozděluje, shromáždils a spojil nás v jedno. Zveš do nového království všechen svůj lid.

Tvůj kříž, Pane Jezu Kriste, tvé vzkříšení je jeho základ, jenž nebude zrušen. Jeho spolehlivost smíme prožívat i dnes, ve tvůj den. Jsi mocen vzít nám naši pyšnou spravedlnost a svým Slovem nastolit tu, která roste ze spasení Hospodinova. Do našich ustrnulých cest proniká tvůj nový začátek a všechno má být od základu změněno.

Tebe však, Duchu Stvořiteli, voláme nyní ku pomoci. Jsme poznamenáni napětím, nenávisť a zavražďováním; všechen nepokoj světa proniká s námi až sem. Vyznáváme, že takto k Otci přistupovat nemůžeme. Svou mocí nás přived' až pod Kristův kříž. Jeho smíření at' zavládne a uchrání nás soudu. Dej, at' jsme společenstvím milosti a chvály.

Trojediný Bože, se vši církví prosíme: ve svých skutcích se oslav uprostřed nás ty sám. Amen.

I. ČTENÍ: Gn 4, 1-8

PÍSEŇ 419 Mocný Bože, při Kristovu,

OHLÁŠKY

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Hospodine, ty znáš tento svůj sbor, i jeho nezuživá místa. Prosíme tě, aby naše vztahy pronikala tvoje spravedlnost v Kristu ukřižovaném; abychom své bratry nesoudili naší spravedlností, která jen rozděljuje a staví nás pod tvůj soud.

Hospodine, vidíš nás, jak si dovedeme vystačit jen sami mezi sebou, a nechybí nám společenství víry s druhými křesťany. Modlíme se, abys svým svatým Duchem před očima všech národů přivedl svůj lid k nejhlubší jednotě. Vyslyš naši přimluvu za všechny sbory, které se jako my shromáždily v našem okolí k oslavě tvého jména.

Hospodine, ty víš, jak podléháme pokušení zatracovat druhé a jak býváme dotčeni, když nás někdo napadá pro víru v tebe. Voláme o tvou pomoc, abychom se pro lidskou nedůvěru a posměch neuráželi, ale v tichosti brali na sebe Kristovo jho. Skloň se milostivě i k odpůrcům evangelia a nastoluj pokoj v zemi, aby se otevřela cesta života pro ty, kteří se s tvým spasením ještě nesešli.

Hospodine, tobě není skryto, jak dlouho nosíme v srdci každou utrpenou křivdu, ačkoliv ty jsi všechny naše viny jednou provždy v Kristu vymazal. Prosíme, pomoz, abychom nebyli nepřáteli svých nepřátel, ale at' nás trápí, když sami zraňujeme druhé. Ved' nás, at' se neobáváme učinit ke smíření první krok.

Bratři a sestry, vyprošujme v modlitbě Páně příchod království nebeského: Otče náš...

III. ČTENÍ (POSLÁNÍ) Mt 6, 14-15 • Ef 4,29-32

POŽEHNÁNÍ

Sám Bůh pokoje necht' vás cele posvětit a zachová vašeho ducha, duši i tělo bez úrazu a poskvrny do příchodu našeho Pána Ježíše Krista. Věrný je ten, který vás povolal; on to také učiní. (1 Te 5,23n)
PÍSEŇ 482 Jak rozkošné a milé,

H. ČTENÍ (ZÁKLAD KÁZÁNÍ): Mt 5, 20-26

Milí bratři a sestry, přátelé v Kristu!

Oddíl pro dnešní neděli nese název O zabití a předchází mu věta, poslední verš z předcházející Ježíšovy řeči o všeobecné spravedlnosti, která má o mnoho přesahovat spravedlnost zákoníků a farizeů, abychom všichni a se všichni vešli do království nebeského.

Co tím chce Ježíš říci? Co tím Pán Ježíš sleduje? Abychom mohli vejít do Božího království (i když nebo právě tehdy když třeba přijde za námi), měla by naše spravedlnost, náš správný vztah k Bohu a k bližnímu podle zákona o mnoho přesahovat spravedlnost zákoníků a farizeů. Ti totiž často mysleli hlavně na sebe a v tom lepším případě na literu zákona, aby byl dodržován nejlépe v doslovném znění apod., zatímco Ježíš jde o něco dál a sleduje především druhého člověka. A totéž žádá i od nás, svých následovníků. Mít dobré vztahy s druhými lidmi, v nichž se odráží naši bližní i Bůh sám. A když říká o mnoho, myslí tím opravdu o mnoho, nejvíce o to, co jen může onu zákonickou a farizejskou spravedlnost přesahovat, totiž o ducha zákona, jímž se i sám zákon stává projevem milosti Boží, projevem vůle Boží, darem milosti, který zavazuje k lásce k Bohu a k bližnímu, jak ji Pán Ježíš zjevil na cestu následování až do nebeského království.

Ano, nebude-li vaše spravedlnost rozhojněna cestou milosrdenství a tváří v tvář bližnímu, ne, opravdu nevejdete do království nebeského.

A Ježíš pokračuje dále výkladem druhé desky Božího zákona, Desatera, a opakuje, co už bylo otcům jednou řečeno: „Nezabiješ! Kdo by zabil, bude vydán soudu.“ Prosté a jasné. Ježíš nám však praví, že již ten, kdo se hněvá na svého bratra, bude vydán nejdřív radě... Řekli jsme si, jak Pán Ježíš chodil dál než doslovná znění liter zákona, ale tady jako by se spíš někam vracel, někam zpět. Zabití druhého člověka totiž obvykle ještě předchází hněv. Člověka obvykle nezabím pro nic za nic, většinou pro to mám nějaký důvod, ať už dobrý nebo špatný, kvůli něčemu ho chci sprovodit z tohoto světa. A nejčastějším a podle Ježíše i nejsilnějším důvodem bývá hněv. Už tu zaznělo, že je-li cílem zákona a naší spravedlnosti druhý člověk, resp. dobro pro všechny lid, je vydání a podrobení soudu až po, rozuměj na základě fyzického zabití, už trochu pozdě. A to, jak si Ježíš všímá, pro jednoho i pro druhého, nakonec i pro celou společnost. A upozorňuje na to, že samotnému zabití předchází i myšlenka na něj, čímž nejčastěji bývá, jak už jsme si řekli, hněv na druhého člověka. A tak bude vydán soudu už ten, kdo se na svého bratra (nejpřímější pojmenování pro druhého člověka) i jen hněvá. Považuje ho za prázdného, povrchního, totálně nudného, za člověka,

který nemá co dát. Jenže, jak už jsem mnohokrát slyšel, každý člověk je originál a je nutné tak k němu i přistupovat. Hněv je však namístě, když se před našima očima děje nějaké zlo. Existuje to, čemu se říká spravedlivý hněv a v Bibli máme i starozákonní proroky s jejich důrazem na právo a spravedlnost, jež má ve společnosti vládnout. Věřící člověk jistě nemůže přikrývat láskou to, co je evidentně zlé, když je na místě hněv, který má vést k nápravě. Zde však jde o hněv mezi dvěma lidmi v jejich vzájemném vztahu. Ježíš tu mluví do oblasti našich bolavých mezilidských vztahů. Do toho, kdy je hněv na místě a kdy už není, např. pro různé malichernosti, příp. když hrozí zabítí.

A nebyl by to Ježíš, aby neupozornil na další část toho, za co všechno, aby se člověk bál, že bude podroben soudnímu procesu. Všimněme si však ještě jiné věci. Nejdřív bude vydán soudu už ten, kdo se „jen“ hněvá na svého bratra, aniž by ho ještě zabil, ale dále čteme, že kdo snižuje svého bratra, snižuje druhého člověka, bere mu jeho důstojnost, naději a svobodu a tím ho ničí, deptá, ubírá na jeho životních silách, řekne mu hlupáku, pomatenče, obviní ho z prázdnoty před Bohem i lidmi a odnímá mu práva v lidské společnosti, základní lidská práva, veřejně ho shazuje a tupí, vylučuje ho ze vztahu k druhým lidem, upírá mu spoluúčast i na Boží přítomnosti (na vstupu do přicházejícího Božího království) i právo na Boží

lásku, ten bude podroben radě, rozuměj synedriu, rozuměj soudu druhé instance, tedy nejvyšší radou židovstva v Jeruzalémě.

A kdo svého bratra zatracuje, obviní ho z bezbožnosti, vylučuje ho z obecnství s Bohem, nechá ho propadnout odloučení od Boha, sám propadne ohnivému peklu, prázdnotě, absolutně bez Boha, ale i bez ničeho, ba nikoho jiného. K peklu někdy stačí jen nadávat, jako by tím říkal Ježíš, ale myslí tím něco ještě mnohem vážnějšího. Nezabiješ ani duši ani vnitřní život člověka. Ježíš říká, že člověk má nejen tělo, ale také duši a vůbec vnitřní život. V každém případě tu Ježíš mluví právě z toho, z ohledu k životu věčnému, z toho, co po nás takřikajíc zůstane, z toho, že psychické zabítí je někdy ještě horší než to fyzické.

A tak přinášíš-li svůj dar na oltář a tam se rozpomeneš, že tvůj bratr má něco proti tobě... Od tvého bratra k tobě, nech svůj dar před oltářem a jdi se nejprve smířit se svým bratrem... Neboli všeho nech a jdi za druhým člověkem. Potom teprve přijď a přines svůj dar. Druhý člověk má vždy přednost. A to až do té míry, že pokud proti tobě někdo něco má, už ne, jen máš-li ty něco proti někomu, už nejde jen o tebe, už jde i o tvého bratra, který proti tobě něco má a co, se třeba dozvíš, když se s ním půjdeš smířit. Respektive, než obětuješ svůj bohulibý dar, vzpomínej a rozpomínej, nemá-li tvůj bratr proti tobě něco, co by klidně mohlo i zabránit v přijetí tvého daru.

Respektive co předchází zabítí, jsme si už řekli a o to tady tak trochu jde. Ona to není věc jen tvého bratra, co proti tobě má, ona je to věc i tvá, co proti tobě, kdo má. Klid a pokoj v duši totiž potřebuje i a někdy i hlavně tvůj bratr, a tak je k tomu nutné přistupovat. Je to pořád tvůj bratr, na to nikdy nezapomínej. A na paměti měj i to, co může na tobě tvému bratru vadit, neboť bez vzájemného smíření nikdo tvůj dar na oltáři nevezme.

Ježíš jako by se nově podíval na starý příběh Kaina a Ábela. Tam šlo o vztah každého z bratrů jednotlivě k Bohu a o vztah mezi nimi navzájem. Hospodin přijal oběť Ábelovu a oběť Kainovu nepřijal. Nevíme proč. Kain se však rozzuřil a zcela nesmyslně zabil svého bratra. Namísto aby se hádal s Bohem, obořil se na bratra, který s tím neměl přece nic společného. Ábel je v tom příběhu naprosto pasivní. Nic neřekne, neudělá, jen poslouží jako obraz dokonalosti, které Kain není schopen dosáhnout, a proto ho přivádí k zuřivosti. Ježíš svým příběhem nabízí obraz nového Ábela – který nemlčí a nepřihlíží, nýbrž jde za svým (nepřijatým, zatraceným) bratrem, nechává ležet svůj dar, svou oběť, protože být při svém bratrovi v jeho neúspěchu a trápení je pro něj důležitější než pěstovat vlastní vztah s Bohem.

Nalezneš-li svého bratra, nalezněš i svého Boha. Pravá bohoslužba je cesta za ztraceným (zatraceným) bratrem (a sestrou). Pravá

bohoslužba je život, který se líbí Bohu, a ten se netráví v závěťtí, v úzkosti o darovanou hřivnu víry, ale v otevřenosti, vydanosti, na cestě nikoli k soudu, ale k setkání.

Dohodni se se svým protivníkem včas, říká Ježíš, dokud jsi s ním na cestě k soudu, dohodni se s ním, setkej se s ním, aby tě neodevzdal soudci a soudce žalárníkovi, abys nebyl uvržen do vězení. Právě ta cesta, cesta smíření a dohody je tou jedinou cestou, jak se soudu vyhnout již zde a jednou věčně. Jak nebýt zavřen. Před druhým člověkem, Pánem Bohem ani před sebou samým. Amen, pravím ti, že odtud nevyjdeš, dokud nezaplatíš do posledního haléře. Říká se tomu věčná muka. Hrozba žalářem je tak veliká, že ani tam se to nezastaví. I ve vězení nebo možná zvláště ve vězení člověk splácí své dluhy. Neboť kde jinde, než za mřížemi je člověku připomínána jeho věčná vina, že se svým protivníkem, kvůli němuž tam sedí, nedohodl včas, nesmířil se s ním, když to ještě šlo a teď za to musí pykat. Podle Ježíše zaplatit do posledního haléře. Přemýšlet o své vině a sám nad sebou a svých vztazích k druhým lidem tak dlouho, dokud se člověk nepolepší.

Možná to zní přísně, ale zároveň nadějně, neboť před kým jiným, než samým Bohem lze dosáhnout úplné a dokonalé spravedlnosti. Amen.

PÍSEŇ č. 379 Stvoř srdce čisté,